

Lyveskolen lærer eleverne noget vigtigt

Når biblioteket sætter rammen for den frie fabulering.

Af: *Ida Ahlmann Østergaard og Stine Liv Johansen*

Lyveskolen for viderekomne, som knap 300 børn over hele landet deltog i i efteråret 2016, handlede om at bruge den frie fabulering til at fortælle historier - uden at være underlagt et krav om, at historierne skal være sande eller faktatjekkede. I Lyveskolen skal nemlig man lyve, for løgnen kan fungere som motor for en række interessante læreprocesser, der giver plads til andre kompetencer end de, der som oftest lægges vægt på i skolen. Særligt tre elementer træder frem og peger på, hvordan Lyveskolen har understøttet kreative og dannende processer blandt eleverne. For det første har 'løgnen' fungeret som en konkret ramme, som har gjort det lettere for eleverne at få gang i fantasifulde fortællinger. For det andet har eleverne oplevet hvordan de gradvist er blevet bedre og mere sikre i deres mundtlige fortællinger og har turdet overvinde deres nervøsitet. Og endelig har de for det tredje mærket på deres egen krop, hvordan andre kompetencer end de, der typisk værdsættes i skolen, er kommet i spil og har gjort det muligt for alle elever at komme til orde.

Jeg synes, at det har været sjovt at lyve. Altså det her med at finde på historier. Jeg har altid haft rimelig svært ved at finde på historier, men det her har hjulpet mig

Løgn sætter fantasien fri

Eleverne studsede til en start over, at de skulle lyve - for de ved de godt, at man ikke må til dagligt. Det gik dog hurtigt op for dem, at de gennem løgn kunne lade tanker og fantasien få fri spil. Ved at lyve kunne eleverne langt lettere finde på historier; løgnen satte en konkret ramme for den mundtlige fortælling, der gjorde det lettere at fabulere frit. Flere af eleverne fremhævede, at det var rart, at der var frihed til at finde på, og at der ikke var nogen rigtig-og-forkert-skabelon lagt ned over deres løgnehistorier.

Det er en historie, som der ikke er andre, der ved noget som helst om i forvejen. Det er kun dig der ved det. Hvis man for eksempel går op og fortæller om katte, så er der nok nogle, der ved en del om dem i forvejen.

Samtidig var det også motiverende for eleverne, at de kunne få lov til at fremføre noget, der underholdt deres klassekammerater. Målet var således ikke bare at være 'dygtig', men kunne lige så vel være at få ens klassekammerater til at grine.

Jeg synes, at det sjove er historien, fordi du får lov til at sige nogle ting, som de kan sidde og grine af. Det er ikke ligefrem alle fremlæggelser, man sidder og griner af. I hvert fald i den historie, vi har, der er der ret mange der griner. Det er ret sjovt.

Øvelse gør mester – også når det kommer til historiefortælling

Det er ikke ligetil bare at stille sig op og gå i gang med at lyve. Det kræver øvelse og atter øvelse at kunne huske en fortælling uden at have skrevet den ned, og ikke mindst at stå foran andre og fremføre den højt og tydeligt og så alle pointer kommer med. Lyveskoleforløbet på de enkelte skoler varede fire dage, og de bedste historier fra hver skole gik videre til Lyvefestivalen i Odense. På samme måde som når man dyrker en fritidsinteresse og over driblinger og barrégreb mange gange før man stiller op til kamp eller koncert, forklarede Hans Laurens eleverne i Lyveskolen, at det at fortælle historier ikke er noget, som man bare lige gør:

Lige så vel som det kræver øvelse at blive god til fodbold, badminton eller ridning, lige så vel kræver det øvelse at blive god til at fortælle historier.

Det handler nemlig både om stemmeføring, kropssprog og skiftende brug af beskrivende og handlingsskabende sætninger, når den gode løgnehistorie skal forfattes og fortælles. Hans Laurens er professionel historiefortæller og fik i forbindelse med lyveskolen til opgave at lære eleverne det håndværk, det er, at fortælle gode løgnehistorier. Og derfor øvede eleverne deres løgnehistorier mange gange. Både hver for sig i de forskellige grupper, men også flere gange foran hele klassen. Herefter kom både Hans og de tilhørende elever med konstruktiv feedback til løgnehistorierne. I nogle tilfælde var der huller i plottet og i andre manglede der beskrivelse eller handling, hvilket der blev rettet op på med hjælp fra klassekammeraterne.

Desuden fortalte Hans eleverne, at man kun kan fortælle en god historie, hvis man selv kan lide den. Derfor opfordrede han flere gange eleverne til at finde på en helt ny historie – eller foretage ændringer – hvis de ikke var tilfredse med den, som de i første omgang havde fundet på. På den måde er det tydeligt, at der er tale om en proces, hvor der er plads til at det kan gå frem og tilbage. Først når den proces har fundet sted kan løgnehistorierne blive så gode, som de blev.

At udfordre sig selv - og komme igennem

At skulle op og stå på scenen og fremføre løgnehistorien for klassekammeraterne medførte hos flere af eleverne nervøsitet og en kildren i maven. For mange krævede det overvindelse at være den, der stillede sig frem i forreste række og fortalte. Men for nogen viste forløbet sig at lukke op for kompetencer, de ikke vidste, at de havde.

Man står nok nærmest bare og ryster. Man kan godt være ret nervøs, selvom det er ens klasse, dem man har gået i klasse med i lang tid.

Lyveskolen for viderekomne handler ganske vist om at lyve, men undervejs er der kommet nogle sandheder frem, som overraskede eleverne - og måske også deres lærere. En pige fortalte, at hun var ordblind, og kravet om at kunne læse og skrive godt nok satte ofte en stopper for hendes udfoldelse i fremlæggelser. Her fik hun ofte blot ansvaret for at fremføre et "slut", når fremlæggelsen havde nået sin ende. I lyveskolen havde hun en helt anden og langt mere dominerende rolle, hvor hun

viste, at hun er en rigtig dygtig historiefortæller. Også lærerne berettede om fagligt udfordrede elever, som viste et overraskende engagement og dygtighed i lyveskolen. Det var nogle helt andre faglige elementer, der blev aktiveret. Der skal nemlig ikke skrives noget ned, eller læses noget op. Det hele skal blot huskes og fortælles. Og her var det ikke nødvendigvis de fagligt stærke elever, som brillerede. Lyveskolen har lært eleverne at de er dygtige til noget, og at de selv har kompetencerne til at skabe noget betydningsfuldt. Og fælles for dem alle er, at de nu kan stille sig op på en scene og fortælle en god løgnehistorie - bare sådan: "Og lyveskole det synes jeg også er rigtig godt for børn, for så bruger de deres fantasi til sådan også at tænke over at lave historier og en masse andre ting."

Og lyveskole det synes jeg også er rigtig godt for børn, for så bruger de deres fantasi til sådan også at tænke over at lave historier og en masse andre ting.